

Retouradres, Postbus 242, 5600 AE Eindhoven

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond
SB/MI, de heer H. Mennen
Postbus 950
5700 AZ HELMOND

Geacht college,

U heeft op 20 februari 2012 bij de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost een preadviesaanvraag ingediend. De aanvraag is naar aanleiding van de procedure omgevingsafwijkingsbesluit 'Suytkade-Cacaofabriek'. De voormalige cacaofabriek wordt uitgebouwd en veranderd in een multicultureel centrum. In de bijlage van dit advies is het risicoprofiel, het groepsrisico, de zelfredzaamheid en de mogelijkheden tot bestrijdbaarheid beschreven.

Adviesgrondslag

De grondslag van dit advies is gelegen in de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (binnenkort wordt dit vervangen door het Besluit transportroutes externe veiligheid, het Bevb (Besluit externe veiligheid buisleidingen) en het Bevi (Besluit externe veiligheid inrichtingen). Het plangebied ligt namelijk in de invloedsgebieden van het spoortraject Eindhoven-Venlo, twee hogedruk aardgasleidingen en het bedrijf Vlisco waar gevaarlijke stoffen worden opgeslagen.

De volgende documenten hebben wij gebruikt voor ons advies;

- Uit de brief van het projectbureau Helmond (datum 26 juni 2012, kenmerk 1299004935) blijkt dat door de gemeente de procedure omgevingsafwijkingsbesluit wordt gevolgd. De informatie uit de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan 'Suytkade-Cacaofabriek', datum 17 februari 2012, beschouwen wij dan ook als informatie voor het omgevingsafwijkingsbesluit.
- Het rapport 'Externe veiligheidsaspecten – plan Cacaofabriek Helmond', datum 5 maart 2012;
- De risicoberekeningen van de hogedruk aardgasleidingen door de Gasunie, datum 10 februari 2009;
- Het rapport 'Externe Veiligheid – ondergrondse hogedruk – aardgasleidingen' van de SRE Milieudienst, datum 5 september 2011;
- De 'Kwantitatieve risicoanalyse buisleidingen inclusief en exclusief ontwikkeling' door de ontwikkeling. Datum 30 juni 2011.
- Het eerste conceptrapport 'Kwantitatieve risicoanalyse – Ontwikkeling cacaofabriek Helmond' van Save uit 11 januari 2012;
- Het raadsvoorstel 36 van de gemeente Helmond van 26 april 2011;
- De provinciale risicokaart.

Proactie

Onderwerp

Preadvies over het omgevingsafwijkingsbesluit 'Suytkade-Cacaofabriek'

Datum

29 juni 2012

Uw brief van

Uw kenmerk

1299001380

Behandeld door

dhr. P.M.F. van der Vleuten

Telefoon

(040) 2 608 638

Ons kenmerk

12.U.03346

Aantal bijlagen

In afschrift aan

Hoofd brandweezorg Stedelijk gebied, de heer H. de Brock

Bezoekadres

Deken van Somerenstraat 2
5611 KX Eindhoven
Telefoon (040) 2 608 608
info@vrbzo.nl
www.veiligheidsregiobzo.nl

Postadres

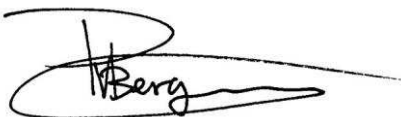
Postbus 242
5600 AE Eindhoven

Geadviseerde maatregelen

- De gemeente dient er op toe te zien dat er geen groepen verminderd zelfredzame personen structureel kunnen verblijven in het multicultureel centrum;
- De gemeente dient de brandweer (Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost) nauw te betrekken bij de verder uitwerking van de plannen en op toe te zien dat er geen snelheidsremmende maatregelen worden aangelegd;
- Het zelfredzaamheidsplan uit te voeren zoals beschreven in paragraaf 5.1.4 van het Oranjewoudrapport;
- Een goed geïnstrueerde en periodiek getrainde (aantoonbaar) BHV organisatie is erg belangrijk evenals risicocommunicatie richting het personeel en het opstellen van een evacuatieplan. De gemeente moet er op toezien dat de BHV-organisatie goed geïnstrueerd wordt over de externe veiligheidsrisico's en periodiek hierop traint. Het doel is dat het personeel weet hoe ze moeten handelen indien zich een calamiteit voordoet;
- Het plangebied moet dusdanig zijn ingericht middels vluchtwegen en –routes, dat het de mensen 'dwingt' tot een vluchtrichting van de in noordelijk gelegen risicobronnen af. Ook een zichtbare, duidelijke markering van vluchtroutes hoort hierbij;
- Het gebouw voorzien van een centraal afsluitbaar ventilatiesysteem. Ingeval van een toxisch scenario zal door het centraal afsluiten van het ventilatiesysteem slechts nauwelijks en vertraagd giftige gassen naar binnenkomen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Als u nog vragen hebt kunt u contact opnemen met de behandelend adviseur, Pieter van der Vleuten (040-2608638).

Hoogachtend,
het Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost,
namens deze,

P.P. van Bergen
Afdelingshoofd Proactie

Proactie

Onderwerp
Preadvies over het
omgevingsafwijkingsbesluit
'Suytkade-Cacaofabriek'

Ons kenmerk
12.U.03346

Bijlage: Risicoanalyse

Risicoprofiel

Het plangebied ligt op circa 100 meter van het risicovolle bedrijf Vlisco Helmond B.V. , binnen 140 meter van twee hoge druk aardgasleidingen en op ongeveer 50 meter van het spoortraject Eindhoven – Venlo.

Vlisco Helmond B.V. (Vlisco)

Bij de Vlisco worden meer dan 10.000 kilogram verpakte gevaarlijke stoffen opgeslagen en valt daarmee onder de werkingssfeer van het Bevi. De risico's voor de omgeving - de externe veiligheidsrisico's – van de Vlisco worden bepaald door het vrijkomen van toxische verbrandingsproducten ingeval van een brand in een opslagvoorziening.

Toxisch scenario

Uit de 'Kwantitatieve risicoanalyse – Ontwikkeling cacaofabriek Helmond' is niet op te maken hoe ver het invloedsgebied reikt. Volgens de provinciale risicokaart is het maatgevend scenario toxisch en reikt het invloedsgebied tot 1.069 meter. Dit wil zeggen dat op 1.069 meter nog 1% van de bevolking die zich buitenshuis bevinden komt te overlijden. Het aantal gewonden is een veelvoud van het aantal doden. De gewonden zijn voor de hulpdiensten, met name de GHOR, het meest relevant en hebben een grote impact op de inzetmogelijkheden.

Wij adviseren om het gebouw te voorzien van een centraal afsluitbaar ventilatiesysteem. Ingeval van een toxisch scenario zal door het centraal afsluiten van het ventilatiesysteem slechts nauwelijks en vertraagd giftige gassen naar binnenkomen.

Twee hoge druk aardgasleidingen

Er liggen twee hogedruk aardgasleidingen nabij het plangebied. De risicoberekeningen van de Gasunie geven een goede uitwerking van de hogedruk aardgasleidingen.

Fakkelbrand scenario

Het meest geloofwaardig scenario is een fakkelbrand. Deze fakkelbrand kan leiden tot een fakkel van enkele tientallen meters hoog. De duur van de fakkelbrand is afhankelijk van de systeemgrootte, de leidinglengte en de snelheid van inblokken. Deze drie factoren zijn niet door de hulpverleningsdiensten te beïnvloeden.

Tot op een afstand van 80 meter zullen er veel doden vallen en zal er onherstelbare schade aan nabijgelegen gebouwen optreden. De warmtestraling is dan meer dan 35 kW/m². Vanwege de te grote hoeveelheid warmtestraling zijn er tijdens de fakkelbrand voor de hulpverleningsdiensten geen mogelijkheden tot effectieve inzet. Tot op een afstand van 150 meter (warmtestraling >12,5 kW/m²) zullen er veel gewonden vallen en

Proactie

Onderwerp

Preadvies over het omgevingsafwijkingsbesluit 'Suytkade-Cacaofabriek'

Ons kenmerk

12.U.03346

kunnen secundaire branden optreden. De inzet is voornamelijk gericht op het redden van de aanwezige mensen. Na afloop van de fakkelbrand zullen de brandweerprocessen voornamelijk gericht zijn op het blussen van gebouwen tot op een afstand van 150 meter.

De brandweer kan, met beschermende kleding, hulp bieden tot op een afstand van 3 kW/m². De mensen verblijvende in de voormalige cacaofabriek zijn dus op zichzelf aangewezen. Het is noodzakelijk dat personen verblijvende binnen de effectafstand van 150 zichzelf snel in veiligheid kunnen brengen.

De kans op een ongeval aan de aardgasleidingen kunnen verlaagd worden door het aanbrengen van voorzieningen. Het beste zou zijn om een ondergrondse afdekking met waarschuwinglint, betonplaten of beide te realiseren. Of het aanbrengen van een fysieke barrière op maaiveld bijvoorbeeld een hek of zandlichaam. Uit de brief van het projectbureau Helmond blijkt dat de gemeente al besloten heeft om deze voorzieningen niet te treffen. Vanuit dit gegeven adviseren wij om het zelfredzaamheidsplan uit te voeren zoals beschreven in paragraaf 5.1.4 van het Oranjewoudrapport.

Spoortraject Eindhoven – Venlo

De ontwikkeling ligt in de nabijheid van het spoortraject Eindhoven-Venlo dat onder andere een transportroute voor vervoer van gevaarlijke stoffen is. Momenteel worden over het spoor gevaarlijke stoffen vervoerd zoals brandbare gassen, giftige gassen, zeer brandbare vloeistoffen, giftige vloeistoffen en zeer giftige vloeistoffen. De gevaarlijke stoffen die over het spoor vervoerd worden, kunnen ingeval van een incident, gevolgen hebben voor de directe omgeving.

Echter, vanaf 1 januari 2013 zal het spoortraject een stuk veiliger worden. De ingebruikname van het multicultureel centrum zal overigens niet vóór 1 januari 2013 plaatsvinden. Het spoortraject wordt veiliger omdat er vanaf 1 januari 'warme-BLEVEvrij' gereden moet worden overeenkomstig het convenant 'warme Bleve-vrij rijden' van 14 mei 2012. De kans op een warme BLEVE – een gasexplosie - wordt dan veel kleiner. Een warme BLEVE vindt plaats wanneer een wagon gevuld met brandbaar gas eerst wordt aangestraald door een brand en uiteindelijk begeeft de tankwand het waardoor er een explosie ontstaat.

Een andere positieve ontwikkeling vanuit veiligheidsoogpunt is de komst van het Basisnet Spoor. Deze wordt naar alle waarschijnlijkheid dit jaar vastgesteld. Dit houdt in dat over het spoortraject Eindhoven-Venlo in principe alleen brandbare gassen worden vervoerd. De kans op een warme BLEVE wordt hiermee nog kleiner.

Kortom, vanwege deze veiligheidsverhogende ontwikkelingen aan het spoor en het gegeven dat de ingebruikname van het multicultureel centrum pas na 1 januari 2013 plaatsvindt is het niet nodig om bouwkundige maatregelen te adviseren op grond van het scenario warme BLEVE.

Proactie

Onderwerp

Preadvies over het omgevingsafwijkingsbesluit 'Suytkade-Cacaofabriek'

Ons kenmerk

12.U.03346

Groepsrisico

Het groepsrisico per risicobron is:

Vlisco Helmond B.V. (Vlisco)

Uit het Oranjewoudrapport blijkt dat het groepsrisico toeneemt en onder de oriëntatiewaarde ligt.

Twee hoge druk aardgasleidingen

In het rapport van de Gasunie is het groepsrisico van beide leidingen uitgewerkt. Het groepsrisico van de leiding Z-514-15-KR-008 t/m 009 verandert niet met deze ontwikkeling en blijft onder de oriënterende waarde. Het groepsrisico van de leiding Z-540-01-KR-98 t/m 100 is toegenomen. Het groepsrisico ligt wel onder de oriënterende waarde.

Spoortraject Eindhoven – Venlo

Uit het Oranjewoudrapport blijkt dat het groepsrisico toeneemt en ruim boven de oriëntatiewaarde ligt. In de toekomstige Basisnetsituatie ligt het groepsrisico waarschijnlijk onder de oriënterendewaarde, maar is de bijdrage van de planontwikkeling zichtbaar door een stijging van het groepsrisico.

Bestrijdbaarheid

Belangrijk bij het bestrijden van een omvangrijk incident zijn de bereikbaarheid, de bluswatervoorziening en de opkomsttijd in het plangebied en bij de risicobron. Uit overleg met brandweer Helmond blijkt dat de bereikbaarheid en de bluswatervoorziening op een acceptabel niveau zijn.

De opkomsttijden van de tankautosputten zijn vergeleken met de zorgnorm (de zorgnorm van de Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg conform het besluit van het Algemeen Bestuur juni 2008). Uit deze vergelijking blijkt dat buiten kantooruren de opkomsttijd van de tweede tankautospuit de zorgnorm een halve minuut overschrijdt. Dit houdt in dat personen in het gebied langer afhankelijk zijn van hun zelfredzaamheid. De opkomsttijden tijdens kantooruren voldoen wel aan de zorgnorm.

Wij adviseren de gemeente er op toe te zien dat de opkomsttijden niet nog hoger worden, anders neemt de kans toe op een escalatie van de calamiteit.

De opkomsttijden kunnen oplopen indien er snelheidsremmende maatregelen worden aangelegd zoals verkeersdrempels en rotondes.

Zelfredzaamheid

Met zelfredzaamheid wordt de mate aangegeven waarin personen zich in veiligheid kunnen brengen als zich een incident voordoet. Groepen verminderd zelfredzame

Proactie

Onderwerp

Preadvies over het omgevingsafwijkingsbesluit 'Suytkade-Cacaofabriek'

Ons kenmerk

12.U.03346

personen hebben extra hulp nodig van de hulpdiensten bij het evacueren of hospitaliseren. Dit gaat ten koste van de bestrijding van de calamiteit.

Gezien de informatie die nu voorhanden is kan aangenomen worden dat zich geen groepen verminderd zelfredzame personen kunnen structureel verblijven in het plangebied. Om er zeker van te zijn dat in de toekomst een dergelijke groep mensen zich niet structureel zal gaan verblijven adviseren wij de gemeente om er op toe te zien dat er geen groepen verminderd zelfredzame personen structureel kunnen verblijven in het multicultureel centrum. Een manier om dit doel te bereiken is, zoals in de brief van het projectbureau Helmond is beschreven, door in de huurovereenkomst met de gebruikers een clausule hierover op te nemen.

Wij onderschrijven paragraaf 5.1.6. uit het rapport van Oranjewoud. Namelijk dat *'het plangebied personen aantrekt die 'onbekend' zijn, dan wel een van de buitenwereld afgesloten omgeving (filmzaal, muziekoptreden) aanwezig zijn, waardoor de communicatie met deze personen extra aandacht vraagt om het juiste handelingsperspectief te bieden.'*

Een goed geïnstrueerde en periodiek getrainde (aantoonbaar) BHV organisatie is erg belangrijk evenals risicocommunicatie richting het personeel en het opstellen van een evacuatieplan. Wij adviseren de gemeente er op toe te zien dat de BHV-organisatie goed geïnstrueerd wordt over de externe veiligheidsrisico's en periodiek hierop traint. Het doel hiervan is dat het personeel weet hoe ze moeten handelen indien zich een calamiteit voordoet.

Daarnaast adviseren wij het plangebied dusdanig in te richten middels vluchtwegen en – routes, dat het de mensen 'dwingt' tot een vluchtrichting van de in noordelijk gelegen risicobronnen af. Ook een zichtbare, duidelijke markering van vluchtroutes hoort hierbij.

Proactie

Onderwerp

Preadvies over het omgevingsafwijkingsbesluit 'Suytkade-Cacaofabriek'

Ons kenmerk

12.U.03346